

Nieuwe gemeente Hoeksche Waard

Van slikken en gorzen

50 Janny Roos - Museum Hoeksche Waard

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot april 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column.

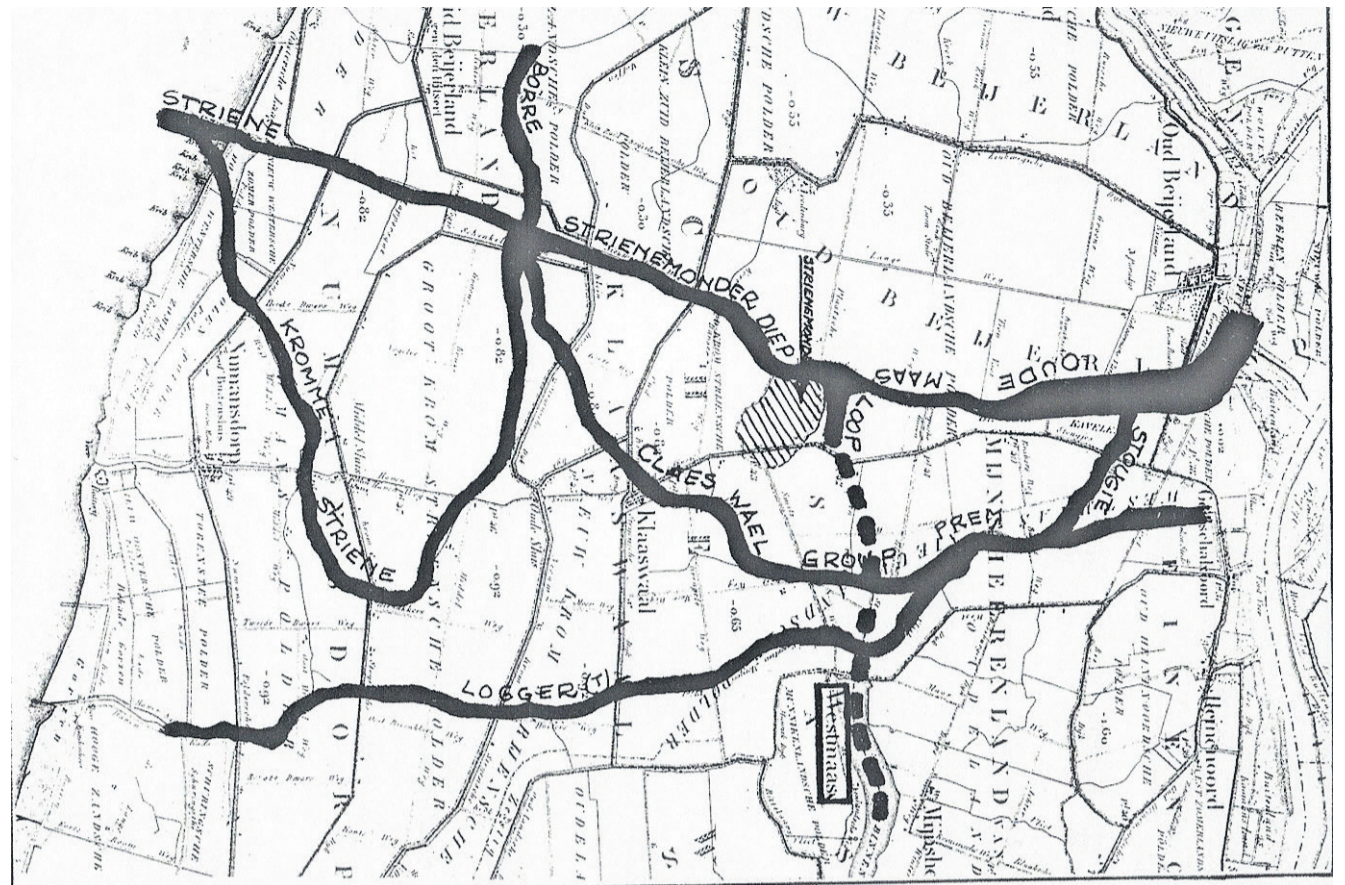
Hoe is ooit de Hoeksche Waard ontstaan? Laten we teruggaan naar het jaar 0, het begin van onze jaartelling. Onze streek maakte deel uit van een uitgestrekt veengebied. In de elfde eeuw was het een getijdengebied vol slikken, gorzen en een getijdengeulen. Toen al kwamen er mensen, die drooggevallen gronden gingen omkaden en hillen, (vliedbergen) bouwden. Daar konden zij wonen en gewassen en vee droog onderbrengen. Tussen 1150 en 1225 raakte het gebied ontvolkt als gevolg van tal van overstromingen.

Het oostelijk deel van wat nu de Hoeksche Waard is, lag in de Groote Waard, die in 1270 werd voltooid met een dam in de Maas bij Maasdam. Er waren dorpjes op de plekken waar nu Maasdam, Strijen en 's-Gravendeel liggen. Denk aan Weede. De naam Strijen kwam al voor in de dertiende eeuw. De heren van de gebieden wa-

ren oppermachtig. Zij waren ook verantwoordelijk voor het onderhoud van de dijken, een taak die zij verwaarloosden. De dijken waren dan ook slecht, ook door het 'darinckdelven', zoutwinning uit veen, waardoor diepe kuilen ontstonden. Dat kon niet goed gaan en dat ging het ook niet. Er waren

DE DIJKEN WAREN SLECHT ONDERHOUDEN

voortdurend dijkdoorbraken en overstromingen met als voorlopig dieptepunt de Sint Elisabethsvloed van 1421. De Groote Waard verdween geleidelijk van de kaart. De Sint Anthoniepolder, bedijkt in 1358, ontsnapte aan de ramp. Deze polder en een overeind gebleven stuk dijk vormden het begin van de huidige Hoeksche Waard. Als eerste werd in 1437

het Oude Land van Strijen bedijkt. In de 15de, 16de en 17de eeuw kreeg de waard vorm. Tiengemeten werd bedijkt in 1750.

Bestuur en lagere rechtspraak waren in handen van de ambachtsheren. In de door de Franse Revolutie geïnspireerde Bataafse Republiek werd

hun macht beknot. Er kwam een nieuwe bestuursvorm, de gemeente. De gemeentewet van 1818 van het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden gaf enige macht terug aan de ambachtsheren. Zij mochten een deel van de gemeenteraad benoemen en zich ook bemoeien met de keuze van wethouders.

Maar dat werd afgeschaft bij de grondwetsherziening van 1848 van Thorbecke. De gemeenteraad werd gekozen door de inwoners, aanvankelijk alleen door de welgestelden. Pas in 1919 werd algemeen kiesrecht ingevoerd. In de jaren '80 van de vorige eeuw was er een golf van herindelingen, waarbij de

14 Hoeksche Waardse dorpen uiteindelijk onder vijf gemeentebesturen kwamen. En nu dan één gemeente met 85.000 inwoners, in grootte de derde van Zuid-Holland Zuid na Rotterdam en Dordrecht.

www.museumhw.nl